

ATZINUMI

EIROPAS KOMISIJA

106. PLENĀRSESĪJA 2014. GADA 2. UN 3. APRĪLĪ

Reģionu komitejas atzinums "Paplašināšanās stratēģija un galvenie uzdevumi 2013.–2014. gadā"

(2014/C 174/03)

Ziņotājs	<i>Arnoldas Abramavičius (LT/PPE), Zarasu pilsētas mērs un domes deputāts</i>
Atsauces dokuments	Komisijas paziņojums "Paplašināšanās stratēģija un galvenās problēmas – 2013.–2014. gads" COM(2013) 700 final

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Politiskais konteksts un paplašināšanās nozīme vietējām un reģionālajām pašvaldībām un RK

1. norāda, ka šajā atzinumā uzsvērtas RK saistības, ko tā uzņēmusies paplašināšanās atbalstam, un vērsta uzmanība uz vietējo un reģionālo pašvaldību svarīgo nozīmi gan ES, gan kandidātvalstu, to pārvaldes iestāžu un iedzīvotāju sagatavošanā ES paplašināšanai; izklāsta savu vērtējumu par panākto progresu un konkrētus priekšlikumus attiecībā uz Rietumbalkānu valstīm (Melnkalne, bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Serbija, Albānija, Bosnija un Hercegovina, kā arī Kosova (*)), Turciju un Islandi, un norādījumus turpmākai darbībai šajā jomā;
2. atgādina, ka 2014. gadā paredzēts ieviest otro Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (IPA II), kura rīcībā 2014.–2020. gadā būs aptuveni EUR 11,7 miljardi;
3. atkārtoti norāda, ka pirmspievienošanās procesā⁽¹⁾ ir svarīgi uzlabot ekonomikas pārvaldību un konkurētspēju, lai izpildītu pievienošanās ekonomisko kritēriju, t.i., nodrošinātu efektīvi darbojošos tirgus ekonomiku, un šajā saistībā uzsver, ka liela nozīme jāpiešķir kandidātvalstu mazo un vidējo uzņēmumu, it sevišķi ārpus lielpilsētām darbojošos uzņēmumu, pienācīgas sagatavotības nodrošināšanai; par minētā jautājuma nozīmīgumu liecina arī tas, ka pašlaik nevienā no Rietumbalkānu valstīm nepastāv funkcionāla tirgus ekonomika;
4. atkārtoti norāda, cik svarīgi ir veicināt vīriešu un sieviešu līdztiesību kandidātvalstīs, un uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību lomu, lai sabiedrībā padziļinātu izpratni par šo jautājumu;
5. pauž nožēlu par Islandes valdības nodomu atsaukt dalības pieteikumu un uzskata, ka Islandes pievienošanās būtu bijis apbūvējams ieguvums;
6. atkārtoti aicina Eiropas Komisiju ņemt vērā, ka vietējās un reģionālās pašpārvaldes stāvoklis kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs ir ļoti svarīgs decentralizācijas progresa rādītājs un priekšnosacījums labai daudzlīmeņu pārvaldības darbībai;

(*) Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO Drošības padomes (DP) Rezolūcijai Nr. 1244/99 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovā neatkarības deklarāciju

(1) Sk. Komisijas paziņojumu "Paplašināšanās stratēģija un galvenās problēmas – 2013.–2014. gads" (COM(2013) 700 final).

Vispārīgas piezīmes

7. ļoti atzinīgi vērtē divas nesen ieviestās pieejas paplašināšanās procesam: 1) 2011. gadā Padomes ieviesto pieeju, kas paredz sadaļas par tiesu iestādēm un pamattiesībām, par tiesiskumu un par brīvību un drošību aplūkot pievienošanās sarunu sākumposmā, tādējādi nodrošinot, ka galvenie pievienošanās priekšnosacījumi ir labi funkcionējošas tiesu sistēmas un efektīva cīņa pret organizēto noziedzību un korupciju, un 2) 2013. gadā Padomes ieviesto pieeju, kura paredz, ka vispirms uzmanība jāvelta ekonomiskajiem pamatnosacījumiem un ekonomisko kritēriju izpildei kā galvenajiem faktoriem, kas nosaka ekonomikas attīstību un ļauj veidot uzņēmējdarbībai un ieguldījumiem labvēlīgu klimatu;
8. norāda uz iepriekšējās paplašināšanās kārtās gūto pieredzi, kas liecina, ka pievienošanās sarunās iesaistītajām valstīm iespēja kļūt par dalībvalsti ir svarīgs stimuls nepieciešamo politisko un ekonomisko reformu īstenošanai;
9. uzsver, ka ES paplašināšanās ir divpusējs process, kurā vajadzīga ne tikai pienācīga kandidātvalstu sagatavotība, bet arī pietiekama Eiropas Savienības spēja uzņemt jaunas dalībvalstis un apņēšanās tās atbalstīt to problēmu pārvarēšanā, ar kurām šīs valstis saskaras;
10. pauž stingru pārliecību, ka ir jāievēro ES dalībvalstu, kandidātvalstu un pārējo valstu labu kaimiņattiecību princips un ka ir svarīgi nodrošināt to pārrobežu un reģionālo sadarbību;
11. aicina Eiropas Komisiju veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka visas kandidātvalstis var izmantot otro Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu laikā, kamēr tās gatavojas iestāties Eiropas Savienībā;
12. norāda, ka enerģētikai un transporta savienojumiem ir liela nozīme reģionu ilgtspējīgā attīstībā, un atzinīgi vērtē Komisijas pievēršanos šim jautājumam nesenaļā paziņojumā par paplašināšanās stratēģiju;
13. atkārtoti uzsverot efektīvas vietējās un reģionālās pārvaldības nozīmi, vēš uzmanību uz ieteikumiem par vietējās pašpārvaldes uzlabošanu pirmspievienošanās valstīs un par augstākas prioritātes piešķiršanu publiskās administrācijas reformai;
14. atzinīgi vērtē Komisijas nodomu aktīvi veicināt vārda brīvību pirmspievienošanās valstīs un norāda, ka vietējiem un reģionālajiem plašsaziņas līdzekļiem parasti ir mazāk finanšu resursu, un tie ir daudz jutīgāki pret ārējo spiedienu, tāpēc tiem ir vajadzīgs lielāks atbalsts un apmācība;
15. norāda, ka sekmīga romu integrēšana ir galvenokārt atkarīga no vietējām pašvaldībām, un aicina lielāku uzmanību pievērst vietējo pašvaldību spējai attiecīgajās pirmspievienošanās valstīs veikt pasākumus šajā jomā;
16. atgādina, ka paplašināšanās procesā svarīgs ir iedzīvotāju atbalsts, un uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību, kā arī pilsoniskās sabiedrības lomu iedzīvotāju iesaistīšanā šādās debatēs un divpusējas saziņas nodrošināšanā starp dalībvalstīm, ES iestādēm un iedzīvotājiem;
17. uzskata, ka noderīgi sadarbības instrumenti ir makroreģionālās stratēģijas, kas ļauj risināt vairākiem reģioniem kopīgas problēmas un uzsākt konkrētu sadarbību starp ES dalībvalstīm, kandidātvalstīm un potenciālām kandidātvalstīm, jo spēku apvienošana tām ļauj pieejamos resursus izmantot efektīvāk un arī kopīgiem projektiem;
18. aicina partnerus, īpaši no tām pirmspievienošanās valstīm, kuras ir ES dalībvalstu kaimiņvalstis, izmantot iespējas veidot pārrobežu un decentralizētu sadarbību, lai nostiprinātu un paplašinātu sadarbību ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām pirmspievienošanās valstīs, ņemot vērā ES jaunās programmas 2014.–2020. gadam un jaunus finansiālā atbalsta instrumentus;
19. vēlas turpināt sadarbību ar Eiropas Komisiju Vietējās administrācijas atbalsta instrumenta (*Local Administration Facility – LAF*) programmas ietvaros – programma ir paredzēta Rietumbalkānu valstu, Turcijas un Islandes vietējām un reģionālajām pašvaldībām, un tās mērķis ir vairogt izpratni par to, kāda ir ES nozīme pirmām kārtām reģionālajā un vietējā līmenī; ierosina paplašināt LAF darbības jomu, tajā iekļaujot visas ieinteresētās Austrumu partnerības valstis;

20. uzskata, ka Eiropas Komisijai vajadzētu paust skaidru nostāju attiecībā uz dažu Austrumu partnerības valstu centieniem kļūt par Eiropas Savienības dalībvalsti;

KONKRĒTĀM VALSTĪM ADRESĒTI IETEIKUMI

Kandidātvalstis

Islande

21. norāda, ka Islande kā stabila un funkcionējoša demokrātija un visnotaļ attīstīta tirgus ekonomika pilnībā izpilda politiskos un ekonomiskos kritērijus, kas izvirzīti dalībai ES;

22. atgādina, ka līdz šim tikušas atvērtas 27 sarunu sadaļas, no kurām 11 ir provizoriski slēgtas;

23. pieņem zināšanai, ka Islandes valdība ir apturējusi pievienošanās procesu, un pauž cerību, ka par pievienošanās sarunu turpināšanu notiks valsts referendums;

24. uzsver: ja Islande nolems atsākt pievienošanās sarunas, RK ir apņēmības pilna turpināt sadarbību ar Islandes Vietējo pašvaldību apvienību, lai, pirmām kārtām izmantojot izveidoto apvienoto konsultatīvo komiteju, pašvaldības sagatavotu pievienošanās procesam;

25. uzsver, ka turpinās atbalstīt spēju veidošanu vietējā līmenī, piemēram, izmantojot Vietējās administrācijas atbalsta instrumenta (LAF) programmu;

Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika

26. tā kā bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika bija pirmā valsts, kas parakstīja stabilizācijas un asociācijas nolīgumu (SAN) ar ES, un 2005. gadā tai jau tika piešķirts kandidātvalsts statuss, un ņemot vērā valsts panākumus ES politisko pievienošanās kritēriju izpildē un Komisijas ieteikumu uzsākt pievienošanās sarunas piecu gadu laikā no SAN parakstīšanas brīža, pauž nožēlu, ka Padome ir atlikusi šo lēmumu, un aicina to 2014. gadā pieņemt pozitīvu lēmumu;

27. atbalsta bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas centienus uzlabot pievienošanās prasību izpildi un uzsver, ka vairāk jādara tādās jomās kā tiesiskums (tostarp saistībā ar tiesu neatkarību un cīņu ar korupciju), vārda un plašsaziņas līdzekļu brīvība; uzsver arī, ka ir svarīgi īstenot labas kaimiņattiecības, tostarp ANO aizgādībā panākt visām iesaistītajām pusēm pieņemamu vienošanos par valsts nosaukumu;

28. atzinīgi vērtē progresu, kas panākts pārvaldības decentralizācijā – svarīgā aspektā, kurš iekļauts Ohridas pamatnolīgumā, – un aicina lielākus panākumus gūt administratīvās un finanšu decentralizācijas jomā, īpašu uzmanību pievēršot pilnīgai attiecīgā tiesiskā regulējuma īstenošanai un nodrošinot pienācīgus resursus un pastāvīgu apspriešanos starp valsts un vietējām iestādēm;

29. uzsver, ka ir svarīgi nostiprināt valsts administratīvās spējas, lai nodrošinātu ES līdzekļu efektīvu izmantošanu un pārvaldīšanu; aicina lielāku uzmanību pievērst ierobežotajām valsts spējām plānot un izmantot IPA līdzekļus decentralizētas īstenošanas sistēmas ietvaros un iesaka uzlabot valsts vadības un kontroles sistēmas;

30. atgādina, ka pašvaldību finansējuma apjoms vēl nav pietiekams, lai arī tas ir priekšnoteikums finansiālās stabilitātes nodrošināšanai; viens no pasākumiem šajā jomā varētu būt šāds: pašvaldībām piešķirt lielāku daļu no PVN un iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem;

31. atkārtoti norāda, ka ir jākoordinē reģionālā attīstība, un ir nobažījies, ka attiecīgie tiesību akti par reģionālo attīstību nav īstenoti pilnībā un ka iestādēm, kas atbild par reģionālās ekonomikas attīstību, tiek vēl vairāk samazināti jau tā nepietiekamie budžeta līdzekļi;

32. atzinīgi vērtē ievērojamo darbu, ko paveikusi valsts vietējo pašvaldību apvienība ZELS, ieviešot e-pārvaldes iniciatīvas pašvaldību pārvaldē, un aicina dalīties ar šo pieredzi; mudina centrālo valdību atbalstīt ZELS mācību centra darbību, lai palielinātu vietējo administrāciju spējas;

Melnkalne

33. atzinīgi vērtē Melnkalnes sasniegumus valsts un vietējās pašpārvaldes veidošanā kopš neatkarības deklarācijas 2006. gadā;
34. norāda uz progresu pievienošanās sarunās, kas uzsāktas 2012. gada jūnijā, un atzinīgi vērtē to, ka pēc provizoriskas divu sadaļu (zinātne un pētniecība; izglītība un kultūra) slēgšanas sarunas sāktas par 23. sadaļu "Tiesu iestādes un pamattiesības", 24. sadaļu "Tiesiskums, brīvība un drošība", 20. sadaļu "Uzņēmējdarbības un rūpniecības politika", 6. sadaļu "Uzņēmējdarbības tiesības" un 5. sadaļu "Publiskais iepirkums";
35. atzinīgi vērtē to, ka pievienošanās sarunu vajadzībām ir izveidotas struktūras, tostarp nodrošināta pilsoniskās sabiedrības pārstāvība, un ka papildu darbs ieguldīts pārredzamības palielināšanai un iedzīvotāju iesaistīšanai politikas veidošanā;
36. aicina Melnkalnes valdību turpināt reformas, lai izveidotu pārredzamu, efektīvu un atbildīgu administrāciju, un mudina ātri īstenot jauno likumu par ierēdņiem un valsts struktūrās nodarbinātām personām vietējā līmenī;
37. norāda, ka IPA ir nozīmīgs izmēģinājuma lauks kandidātvalsts spējām pārvaldīt pašreizējos pirmspievienošanās līdzekļus un pēc pievienošanās – struktūrfondus, un aicina Melnkalni uzlabot izveidoto IPA struktūru administratīvo spēju un veikt pasākumus to pienācīgai sagatavošanai, lai palielinātu pirmspievienošanās līdzekļu izmantošanas spēju;
38. norāda, ka Melnkalnei jāturpina darbs, lai izpildītu ekonomiskos dalības kritērijus un tādējādi nodrošinātu, ka mazie un vidējie uzņēmumi ir pienācīgi sagatavoti stāties pretī ar dalību saistītajam konkurences spiedienam;

Serbija

39. atzinīgi vērtē lēmumu 2014. gada janvārī sākt pievienošanās sarunas ar Serbiju, kas apliecināja Serbijas virzību uz pievienošanos ES; tāpat atzinīgi vērtē to, ka ir ievadīti pievienošanās sarunu sagatavošanas darbi, proti, 2013. gada septembrī uzsākta tiesiskā regulējuma analītiska pārbaude (caurskatīšana), kas aizsākta pēc stabilizācijas un asociācijas nolīguma stāšanās spēkā 1. septembrī;
40. uzsver, ka ir svarīgi rast mierīgu un visaptverošu risinājumu, kas ļautu izveidot normālas attiecības ar Kosovu (*), un atzinīgi vērtē 2013. gadā gūtos panākumus saistībā ar stabilizācijas un asociācijas procesā izvirzīto politisko kritēriju izpildi;
41. ņemot vērā reģionālā līmeņa nozīmi ilgtspējīgā attīstībā, uzsver, ka liela nozīme ir Vojvodinas provinces asamblejā pieņemtajai deklarācijai par tās likumīgo tiesību aizsardzību⁽²⁾, un norāda, ka likums par Vojvodinas pašas resursiem, kā noteikts Serbijas konstitūcijā, vēl nav pieņemts;
42. aicina turpināt decentralizācijas procesu, lai vēl vairāk nostiprinātu vietējo pašvaldību pilnvaras; raizējas, ka Valsts decentralizācijas padome nav pietiekami iesaistīta un ka vēl aizvien nenotiek pietiekama apspriešanās ar vietējām pašvaldībām, pieņemot lēmumus par tādu tiesību aktu izstrādi, kas skar vietējo līmeni;
43. aicina nekavējoties atrisināt neregulēto jautājumu par Vojvodinas autonomās provinces statusu, ņemot vērā, ka Serbijas Konstitucionālā tiesa pieņēmusi lēmumu par atsevišķu Vojvodinas autonomās provinces statūtu noteikumu neatbilstību konstitūcijai;
44. vērš uzmanību uz to, ka pašreizējais tiesiskais regulējums par vietējo pārvaldi vēl aizvien nav pietiekami īstenots un ka vietējā līmenī jāturpina pildīt pienākumus, lai gan nav attiecīgi izanalizētas spējas un nepieciešamie resursi; tiesiskais regulējums par vietējo pašpārvaldi vēl aizvien ir jāprecizē un pienācīgi jāīsteno;
45. atzinīgi vērtē reģionālajā politikā un strukturālā instrumentu koordinācijas jomā gūtos panākumus un uzsver, ka ir jāturpina nodrošināt pienācīgu īstenošanas spēju vietējā līmenī, it īpaši, sagatavojot attiecīgajām stratēģijām atbilstošu, pārliecinošu potenciālo projektu sarakstu;

(*) Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO Drošības padomes (DP) Rezolūcijai Nr. 1244/99 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju

(2) Vojvodinas provinces asamblejā 2013. gada 21. maijā pieņemtā deklarācija par Vojvodinas autonomās provinces konstitucionālo un likumīgo tiesību aizsardzību.

46. vērs uzmanību uz Komisijas aicinājumu Serbijai turpināt stiprināt tiesiskumu, apkarot korupciju un organizēto noziedzību, kā arī veicināt plašsaziņas līdzekļu brīvību, nediskrimināciju un minoritāšu aizsardzību;

47. ierosina pēc stabilizācijas un asociācijas nolīguma stāšanās spēkā izveidot ES un Serbijas apvienoto konsultatīvo komiteju;

Turcija

48. uzskata, ka Turcijai un Eiropas Savienībai visiem spēkiem jācenšas mazināt spriedzi pašreizējās attiecībās, turpinot sarunas sadarbības garā un atbilstīgi nesenojām pozitīvajām divpusējām norisēm. Turcijas pievienošanās perspektīva abu pušu interesēs ir jāpapildina ar reformām tiesiskuma un plurālisma nostiprināšanai;

49. atzinīgi vērtē neseno reformu, ar kuru nostiprinātas provinču gubernatoru pilnvaras, bet aicina īstenot šādu reformu kā ieguldījumu Turcijas reģionalizācijā un reģionālās demokrātijas nostiprināšanā ar demokrātiskām gubernatoru vēlēšanām;

50. atzinīgi vērtē gan to, ka neseno uzsāktas sarunas par 22. sadaļu "Reģionālā politika un strukturālo instrumentu koordinācija", gan arī valsts reģionālās attīstības stratēģiju, un cer, ka tas ļaus mazināt atšķirības starp reģioniem, kā arī pilsētām un laukiem;

51. pauž bažas par grūtībām, ar kādām Turcijā saskaras daži vietējie vēlētāji, kad viņi veic savu vēlēšanu pārstāvības funkcijas, un prasa, lai attieksmē pret viņiem tiktu ievērots gan likums un savstarpēja uzticēšanās, gan arī Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa ieteikumi ⁽³⁾;

52. pievienojas Komisijas uzskatam, ka Turcijas tiesību sistēmā ir vajadzīgas turpmākas pārmaiņas, lai nodrošinātu, ka vārda, plašsaziņas līdzekļu, ticības, pulcēšanās un biedrošanās brīvība tiek aizsargāta, un tādējādi garantētu pašreizējās uz reformām orientētās politikas ilgtspēju;

53. mudina reģionālā līmenī izveidot apelācijas tiesas, kam saskaņā ar likumu bija jāstrādā 2007. gada jūnijā, un aicina noteikt, ka reģionālo apelācijas tiesu prioritāte ir tiesnešu un prokuroru tālākizglītība. Komiteja norāda, ka reģionālo apelācijas tiesu izveide ir svarīgs pasākums, kas paaugstinātu tiesu sistēmas efektivitāti un mazinātu neizskatīto lietu uzkrāšanos;

54. atkārtoti pauž neapmierinātību par to, ka Turcija nepilda saistības, ko tā uzņēmusies ar ES un Turcijas Asociācijas nolīguma papildprotokolu, un aicina Turciju pilnībā izpildīt minētās saistības, jo turpmāka kavēšanās varētu no jauna ietekmēt pievienošanās procesu;

55. norāda arī, ka viens no svarīgākajiem pievienošanās priekšdarbu elementiem ir labas kaimiņattiecības un ka tādējādi jebkādi draudi vai rīcība, kas vērsta pret kādu no dalībvalstīm un tās suverēnajām tiesībām, ir smags Eiropas kopīgo vērtību pārkāpums;

56. pauž satraukumu par neseno notikumiem Turcijā un uzsver tiesu varas neatkarības svarīgo nozīmi; atgādina, ka Turcija, būdama viena no ES kandidātvalstīm, ir uzņēmusies saistības pilnībā ievērot Kopenhāgenas politiskos kritērijus;

57. norāda uz paustajām bažām, ka Turcijas valdība ne vienmēr pietiekami apspriežas ar vietējām pašvaldībām vai izvērtē attiecīgo jautājumu ietekmi, tostarp saistībā ar tādiem svarīgiem tiesību aktiem kā nesenois likums par pilsētu pašvaldībām – likums, kura sakarā visaptverošas diskusijas būtu jāvušas spert soli šajā virzienā un būtu palīdzējušas praksē ieviest daudzlīmeņu pārvaldības principu;

58. atzinīgi vērtē to, ka, pateicoties jaunajam likumam par pilsētu pašvaldībām, kurā vērojamas dažas pašvaldību pilnvaru paplašināšanas pazīmes, neseno gūti panākumi saistībā ar pilnvaru deleģēšanu vietējo pašvaldību iestādēm un ka daļēji atrisināts problēmjautājums, uz ko norādījis Eiropas Padomes Kongress ⁽⁴⁾, proti, mazāko pašvaldību nepietiekamā spēja sniegt sabiedriskos pakalpojumus; tomēr ir noraidziesies, ka Kongresa ieteikumi nostiprināt pašvaldības, ļaujot tām paaugstināt pašu ienākumus, nav īstenoti;

⁽³⁾ Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa ieteikums Nr. 301 (2011) "Vietējā un reģionālā demokrātija Turcijā", Strasbūra, 2011. gada 22.–24. marts.

⁽⁴⁾ Turpat.

59. atzinīgi vērtē to, ka decentralizācija un pilnvaru deleģēšana vietējai pašpārvaldei tikusi apspriesta gan saistībā ar jaunas konstitūcijas izstrādi un nesēn apstiprināto demokratizācijas pasākumu kopumu, gan arī kurdu un citu mazākumtautību tiesībām, un uzsver aizvien pieaugošo vienprātību par to, ka Turcijai jāpārvar iebildumi pret Eiropas Padomes pieņemto Eiropas vietējo pašvaldību hartu;

60. ļoti atzinīgi vērtē ar demokratizācijas pasākumu kopumu saistītos noteikumus, kas decentralizēja izglītības sistēmu un atļāva politiskajām partijām līdztekus turku valodai lietot arī citas valodas un dialektus; atzinīgi vērtē arī to, ka šis pasākumu kopums ļaus atjaunot apdzīvoto vietu kādreizējos nosaukumus, kas nebija turku valodā vai nebija rakstīti turku alfabēta burtiem;

61. rosina Turcijas iestādes ciešā sadarbībā ar Eiropas Komisiju novērtēt, kuras Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta programmas varētu izmantot, lai sarunu par 22. sadaļu ietvaros veicinātu ilgtspējīgu attīstību valsts dienvidaustrumos;

62. pauž bažas par to, ka niecīgs ir to sieviešu skaits, kas iesaistās vietējā līmeņa politikā, un aicina visas politiskās partijas izvirzīt vairāk sieviešu kandidēšanai vietējo pašvaldību vēlēšanās, kuras notiks 2014. gadā;

63. atzinīgi vērtē to, ka, apmācot un sniedzot tehnisko palīdzību, ir nostiprinātas pirmspievienošanās palīdzības (IPA) īstenošanā iesaistītās iestādes, un iesaka turpināt darbu, lai palielinātu vietējo pašvaldību administratīvo spēju;

64. atbalsta turpmākus pasākumus pārredzamības palielināšanai un nepārtrauktu cīņu pret korupciju, it īpaši vietējā līmenī, kā arī pasākumus pārredzamības, pārskatatbildības un līdzdalības veicināšanai;

65. aicina Turciju un citas iesaistītās puses aktīvi atbalstīt pašreizējās ANO sarunas ar mērķi panākt taisnīgu, visaptverošu un stabilu Kipras jautājuma noregulējumu un mudina Turciju iesaistīties miera procesā un sākt izvest savus militāros spēkus no Kipras un atdot nodalīto Famagustas sektoru tā likumīgajiem iedzīvotājiem saskaņā ar attiecīgajiem Drošības padomes lēmumiem un tiem principiem, kas ir ES pamatā;

66. ņemot vērā pašreizējās sarunas, atkārtoti prasa, lai Reģionu komitejas darba grupa sadarbībai ar Turciju tiktu paaugstināta apvienotas konsultatīvās komitejas statusā;

Potenciālās kandidātvalstis

67. ņemot vērā potenciālo kandidātvalstu centienus veiksmīgi virzīties uz dalību ES un aizvien lielāku sadarbību ar vietējā un reģionālā līmeņa pārstāvjiem, cer izveidot apvienotās konsultatīvās komitejas ar visām potenciālajām kandidātvalstīm no Rietumbalkānu reģiona;

Albānija

68. norāda, ka ir gūti panākumi virzībā uz brīvas un godīgas konkurences principu nodrošināšanu valsts⁽⁵⁾ un vietējās vēlēšanās (2011)⁽⁶⁾ un ka vispārējs progress ir panākts to politisko nosacījumu izpildē, kas nepieciešami, lai uzsāktu sarunas par dalību ES;

69. atkārtoti norāda uz 2012. gada oktobrī un 2013. gadā pausto Komisijas ieteikumu piešķirt Albānijai kandidātvalsts statusu, ja tā būs veikusi vairākas strukturālas reformas, un aicina Albāniju gūt panākumus tādās jomās kā publiskās administrācijas reforma, tiesu neatkarība, cīņa pret korupciju un organizēto noziedzību, kā arī cilvēktiesību aizsardzība;

70. uzskata, ka nelieli panākumi ir gūti reģionālās politikas un strukturālo instrumentu koordinācijas jomā. Ņemot vērā IPA akreditāciju, jāturpina uzlabot vadības un kontroles sistēmas, lai mazinātu kavēšanās un saistību neizpildes risku. Turklāt jāuzlabo plānošanas spēja, it sevišķi saistībā ar pārlicenoša potenciālo projektu saraksta sagatavošanu;

71. pieņem zināšanai Albānijas nodomu samazināt vietējo pašvaldību skaitu un atkārtoti norāda uz vajadzību panākt līdzsvaru starp administrācijas efektivitāti un demokrātisko legitimitāti, un iedzīvotāju iespējām piedalīties šajā procesā;

⁽⁵⁾ Vēlēšanas notika 2013. gada jūnijā. Sk. Eiropas Parlamenta progresa ziņojumu par Albāniju, iesniedzis referents *Nikola Vuljanić* (GUE/NGL), Ārlietu komitejas 2013. gada 25. novembra sanāksme.

⁽⁶⁾ Sk. EDSO un Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa 2011. gada 8. maija ziņojumu par novērošanas misiju <http://www.osce.org/odihr/77446>.

72. atzinīgi vērtē to, ka 2013. gada aprīlī pieņemts likums par pilsētu plānošanu – likums, kas ļauj veidot efektīvu un mūsdienīgu vietējo pašpārvaldi —, un pauž bažas, ka minētā likuma īstenošana vēl aizvien norit ļoti lēni;
73. ir noraižējusies, ka, neraugoties uz pašreizējiem administratīvajiem uzlabojumiem, vietējām pašvaldībām vēl aizvien ir ļoti ierobežoti finanšu un administratīvie resursi infrastruktūras pilnveidošanai un pakalpojumiem un ka to ienākumi ir samazinājušies par 21 %;
74. pauž bažas arī par to, ka cilvēkresursu vadības un finanšu kontroles sistēma vēl aizvien ir nepilnīga, un uzskata, ka tas ir bijis par iemeslu nepietiekamai tās efektivitātei un ir ierobežojis vietējo pašvaldību un to apvienību nozīmi vietējo un valsts iestāžu darbības koordinēšanas uzlabošanā; tāpēc aicina ciešāk koordinēt valsts un vietējo iestāžu darbību un nostiprināt vietējo pašvaldību apvienību lomu;
75. vērš uzmanību uz nopietniem trūkumiem, kādi joprojām pastāv korupcijas novērošanas ziņā, arī vietējā līmenī, un aicina iecelt korupcijas apkarošanas koordinatoru, kam būtu plašas pilnvaras izvērtēt vispārējo korupcijas apkarošanas struktūru;
76. atzinīgi vērtē to, ka ir izstrādāta valsts stratēģija romu dzīves apstākļu uzlabošanai un atbilstīgs valsts rīcības plāns, un uzsver nepieciešamību īstenot attiecīgās saistības;

Bosnija un Hercegovina

77. pauž nožēlu, ka Bosnija un Hercegovina nav guvusi gandrīz nekādus panākumus visu pārvaldības līmeņu funkcionalitātes un efektivitātes uzlabošanas ziņā; ir noraižējusies, ka ES integrācijas process ir apstājies, un uzskata, ka vēl aizvien jāiegulda liels darbs, lai izpildītu nosacījumus, kas vajadzīgi ticamam dalības pieteikumam;
78. uzsver, ka Bosnijas un Hercegovinas iestādes nav arī guvušas panākumus virzībā uz decentralizētai ES līdzekļu pārvaldībai nepieciešamo struktūru izveidi, un tādēļ ir apdraudēts ES finansiālais atbalsts (*IPA*) un šogad Bosnija un Hercegovina jau ir zaudējusi šādus līdzekļus;
79. uzsver, ka federālo vienību, kantonu un pašvaldību pilnvaras nav pietiekami skaidri sadalītas un ka finanšu autonomija vietējā līmenī ir samērā neliela;
80. uzsver, ka pašreizējā politiskā situācija Bosnijā un Hercegovinā negatīvi ietekmē valsts spēju paust vienotu nostāju ES jautājumos; uzskata, ka ir svarīgi nostiprināt Eiropas integrācijas direktorāta nozīmi, lai koordinētu ES jautājumus visos iestāžu līmeņos, vai arī izmantot citu līdzīgu mehānismu. Komiteja norāda, ka šāda mehānisma trūkuma dēļ Komisija bija spiesta atlikt turpmākās sarunas par *IPA II*;
81. raizējas, ka Bosnijas un Hercegovinas parlamentārā asambleja ir guvusi tikai ļoti nelielus panākumus, īstenojot ar ES saistīto tiesisko regulējumu. Politiskās nesaskaņas vēl aizvien negatīvi ietekmē asamblejas darbību;
82. aicina ņemt vērā secinājumus, kurus izdarījis ar ASV un ES atbalstu izveidotā ekspertu darba grupa, kas izstrādāja ieteikumus federālās konstitūcijas reformai, kuras mērķis ir pievērsties valsts dārgajām un sarežģītajām pārvaldības struktūrām, ņemot vērā, ka federālo vienību, kantonu un pašvaldību pilnvaras zināmā mērā pārklājas; atzinīgi vērtē to, ka ekspertu darba grupa savus ieteikumus izstrādāja, pamatojoties uz plašu apspriešanos, kurā, pateicoties federācijas pašvaldību un pilsētu, kā arī pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanai, bija pārstāvēti visi pārvaldības līmeņi, tostarp vietējais līmenis;
83. uzsver arī, ka jāuzlabo cilvēktiesību aizsardzība, kā arī jāīsteno jau pieņemtās mērķorientētās stratēģijas;
84. aicina visas federālās vienības uz konstruktīvu politisko dialogu gan savstarpēji, gan ar federālajām iestādēm;

Kosova (*)

85. atzinīgi vērtē Padomes lēmumu atsākt sarunas par stabilizācijas un asociācijas nolīgumu ar Kosovu;

(*) Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO Drošības padomes (DP) Rezolūcijai Nr. 1244/99 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovai neatkarības deklarāciju

86. atzinīgi vērtē Reģionālās sadarbības padomes (RSP) lēmumu grozīt savus statūtus, lai atļautu Kosovai kļūt par patstāvīgu dalībnieci. Šāds Kosovas kā RSP dalībnieces statusa definējums nodrošina labu pamatu lielākai un plašākai Kosovas līdzdalībai citos reģionālajos forumos;
87. ir gandarīta par Kosovas un Serbijas aktīvo un konstruktīvo dalību ES veicinātajā dialogā un norāda, ka visa reģiona atīstības labad ir svarīgi rast mierīgu un visaptverošu risinājumu Serbijas un Kosovas nesaskaņām;
88. norāda: lai arī gan valsts, gan vietējā līmeņa pārvaldībai ir izveidotas pamatstruktūras, pašvaldības vēl aizvien ir vājas un tām ir vajadzīgs gan pienācīgs finansējums, gan administratīvās spējas; aicina turpināt darbu, lai uzlabotu tiesiskā regulējuma īstenošanu, pārvaldības pārskatatbildību un pārredzamību, tostarp pašvaldībās, un sniegt atbalstu vietējām pašvaldībām decentralizācijas turpināšanai;
89. atzinīgi vērtē to, ka vietējo pašvaldību iestādes ir uzlabojušas savas spējas, piemēram, tādu jautājumu risināšanā kā bēgļu atgriešanās un reintegrācija, vadības pārredzamība un budžeta informācija, kā arī ziņošana par pašvaldību lēmumu pieņemšanu;
90. atkārtoti norāda uz pārredzamas un efektīvas administrācijas nozīmīgumu un aicina Kosovas valdību lielu uzmanību pievērst Komisijas ieteikumiem par nepieciešamību risināt organizētās noziedzības un korupcijas jautājumu, kā arī izveidot tiesu un publiskās administrācijas sistēmu, kas būtu atbilstīga;
91. uzsver, ka pilsoniskās sabiedrības un valdības iestāžu sadarbība Kosovā galvenokārt ir epizodiska un tā būtu jāuzlabo, it sevišķi saistībā ar valsts rīcībpolikas izstrādi un īstenošanu;
92. atkārtoti norāda, ka jāturpina veicināt tiesiskumu, kas ir stabilizācijas un asociācijas procesa stūrakmens. Šajā sakarā ļoti ieteicams ir turpināt strukturēto dialogu par tiesiskumu, jo tas ļaus arī turpmāk sniegt atbalstu un norādījumus Kosovai šajā jomā, tostarp diskusijās par ES Tiesiskuma misijas Kosovā (EULEX) nākotni;
93. ierosina uzsākt papildu sarunas par īpašu vietējās autonomijas statusu reģionālajam anklāvam ap Mitrovicu (Kosovas ziemeļos), kurā vairākums iedzīvotāju ir serbi.

Briselē, 2014. gada 2. aprīlī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO